

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผล

ในสมัยอาณาจักรอุมัยยะฮ์มีความเจริญรุ่งเรืองและมีความยุติธรรมที่สุดก็คือ สมัยเคาะลีฟะฮ์อุมัยรฺ อิบน์ อับดุลอะซีซ ท่านได้ปกครองด้วยความยุติธรรมและท่านได้ทำการปฏิรูปในหลายๆ ด้านด้วยกัน ดังเช่นด้านสังคม ด้านการเมืองการปกครอง ด้านการศึกษาและเศรษฐกิจจึงทำให้ประชากรราษฎรในสมัยของท่านอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ท่านเป็นเคาะลีฟะฮ์ที่มีความสมณะในการใช้ชีวิตประจำวันและมีคุณสมบัติอันดีเลิศ มีทัศนะแนวคิดเชิงอิสลามอย่างครบครัน เป็นผู้นำทางศาสนา ผู้นำในการปกครองจนได้รับความไว้วางใจจากประชากรราษฎรและได้รับสมญานามว่า “ผู้นำที่มีความยุติธรรม”

ด้วยแนวคิดที่ชาญฉลาด และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลของท่าน ท่านจึงพยายามในทุกวิถีทางที่จะขจัดประเด็นหรือมูลเหตุต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้งในหมู่คณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาระหว่างบনীอุมัยยะฮ์กับพวกซื่อะฮ์ให้สิ้นไป เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและสันติ ท่านได้วางขอบกรอบการปฏิบัติงานของข้าหลวงต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ พร้อมด้วยตรวจสอบการทำงานของข้าหลวงที่ท่านได้มอบหมาย ส่วนมากท่านจะใช้กฎเกณฑ์ นโยบายด้วยหลักการของอิสลามเป็นบรรทัดฐานในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดสรรผู้ปกครองตามหัวเมืองต่าง ๆ

ท่านไม่ตัดสินใจเด็ดขาด นอกจากท่านจะปรึกษาหารือกับบรรดาอูลามามาอูไม่ว่าจะเป็นในช่วงที่ท่านเป็นข้าหลวงในนครมะดีนะฮ์หรือขณะที่ท่านเป็นเคาะลีฟะฮ์แห่งราชอาณาจักรอุมัยยะฮ์ และท่านให้ความสำคัญอย่างยิ่งเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพต่างๆ แก่ประชาชน เนื่องจากในสมัยของท่านอาณาจักรอิสลามได้ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง มีหลากหลายวัฒนธรรมและเชื้อชาติ ศาสนิกชนปะปนอยู่ร่วมกัน ดังนั้นท่านจึงได้วางระบบ หลักการการบริหารและการจัดการในการปกครองราชอาณาจักรเช่น ท่านได้วางระบบหลักการความยุติธรรม หลักการการปรึกษาหารือ หลักการการแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมหลักการความเสมอภาค หลักการการประนีประนอม และหลักการการกระจายอำนาจ ซึ่งหลักการทั้งหมดนี้ท่านได้ปฏิบัติในการบริหารราชอาณาจักร

เช่นเดียวกันอุมัยรฺได้ส่งเสริมและให้ความสำคัญเกี่ยวกับวิชาความรู้ ท่านพยายามเผยแพร่ความรู้ตามชนบท ได้รวบรวมวิชาความรู้และบันทึกอัล-หะดีษ ท่านให้เกียรติและยกย่องเป็นอย่าง

สูงแก่บรรดาคุณาภอ ซึ่งมิมีบทบาทอันสำคัญในการเผยแผ่ศาสนาอิสลามไปทั่วทุกมุมของ
ราชอาณาจักร

อภิปรายผล

1. ท่านอุมร์ได้ปฏิรูปสังคมโดยการยกเลิกภาษีอากรสำหรับผู้เข้ารับนับถือศาสนาอิสลา
จากชาวซิมมีร์ ซึ่งสอดคล้องกับหะสัน อิบรอฮีม หะสัน ที่ได้กล่าวว่า แท้จริงอุมร์ อิบน์ อับดุลอะ
ซิชได้เข้าทำปฏิรูปสังคมในหลาย ๆ ด้านเช่นมีการปฏิรูปในกองคลังกลาง ได้ยกเลิกภาษีหัวสำหรับ
คนที่ไม่นับถือศาสนาอิสลามจากพวกซิมมีร์ เป็นต้น โดยเหตุนี้ก็มีคนจำนวนมากเข้ารับนับถือศาสนา
อิสลาม เช่นเดียวกันท่านได้ปฏิรูประบบการคลังของรัฐ ซึ่งระบบการคลังของรัฐอยู่ในความดีเลิศ
และเข้มแข็ง เสถียรภาพการเงินของรัฐอยู่ด้วยความมั่นคง ประชาชนอยู่ด้วยความสงบสุข ไม่เกิด
ความหวาดกลัว หวั่นผวาและความขัดแย้งซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ท่านได้ปราบปรามสิ่งชั่วร้ายที่
เกิดขึ้นในสังคม และสั่งห้ามโฆษณาแปะรูปภาพลามกต่างๆ ตามบนถนน และท่านได้พัฒนาระบบ
การจราจรต่างๆ ภายในประเทศ สอดคล้องกับอับดุลอะซิช ซัยยิด อัล-อะฮ์ลีที่ได้กล่าวว่า อุมร์
อิบน์ อับดุลอะซิช ได้พัฒนาและปฏิรูประบบการจราจรทั้งทางบกและทะเล เพื่อเป็นเส้นทาง
การค้าขายระหว่างหัวเมืองต่างๆ ให้สะดวกสบายยิ่งขึ้น

2. ท่านมีแนวคิดในการปฏิรูปด้านการศึกษา ท่านพยายามส่งนักวิชาการไปสอนตามหัว
เมืองต่างๆ เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับวิชาหลักศาสนาอิสลาม กฎหมายอิสลามตามแบบอย่างของซุน
นะฮ์รุลลูลอฮ์ ค็อล ฯ เปิดสอนเรียนวิชาอัลกุรอานตามมัสยิดต่างๆ ท่านได้ผลิตนักวิชาการอัน
มากมายเพื่อเผยแผ่ศาสนาอิสลาม นอกจากนี้ท่านได้ให้ค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ยกสอนศาสนาอิสลาม
และในสมัยของท่านจะพบผู้ที่ท่องจำอัลกุรอานอย่างมากมาย แข่งขันกันอ่านกุรอาน ท่าน
พยายามรวบรวมหะดีษ บันทึกหะดีษของรูลลูลอฮ์ ค็อล ฯ ศึกษาวิชาการแพทย์และพิมพ์ตำรา
เกี่ยวกับแพทย์ศาสตร์อีกด้วย สอดคล้องกับอัล-อะฮ์ลีที่ได้กล่าวว่า อุมร์ อิบน์ อับดุลอะซิชได้มี
คำสั่งให้บันทึกและรวบรวมหะดีษ เพื่อป้องกันการสูญเสียหายและท่านไม่เพียงแค่วิชาศาสนา
เท่านั้นที่ท่านให้การส่งเสริม แต่ท่านให้การส่งเสริมวิชาการแพทย์ศาสตร์อีกด้วย

3. แนวคิดของท่านในการปฏิรูปด้านการเมืองการปกครอง โดยการยกเลิกคำกล่าวหา
สาปแช่งต่อเคาะลีฟะฮ์อะลี อิบน์ อับีฏอลิบในช่วงเวลาอันคุตบะฮ์วันศุกร์ สอดคล้องกับอิบน์
ญะอีย์ที่ได้กล่าวว่า คนในตระกูลอุมัยยะฮ์นับตั้งแต่มุอ์อวียะฮ์ อิบน์ อับีฏอฟยานได้สาปแช่งเคาะ
ลีฟะฮ์อะลีบนิมิบร์ กล่าวใส่ร้ายต่อเคาะลีฟะฮ์อะลีก่อนละหมาดญุมอะฮ์ ท่านอุมร์จึงได้มีคำสั่ง
ให้ยุติหาทอเคาะลีฟะฮ์อะลีและให้อ่านโองการอัลกุรอานแทน ท่านพยายามขจัดความขัดแย้งที่
เกิดขึ้นในระหว่างบรรดาบนิ อุมัยยะฮ์กับกลุ่มที่สนับสนุนเคาะลีฟะฮ์อะลี อิบน์ อับีฏอลิบให้หมด

สิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากบรรดาชาวซื่อะฮู และท่านมีแนวคิดด้วยการผ่อนปรนและประนีประนอมในการบริหารราชอาณาจักร มีความโปร่งใสและความยุติธรรม ปลดข้าหลวงที่ขัดต่ออำนาจของรัฐ ทำงานด้วยการรับสินบนจากตำแหน่ง ไม่ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งกำชับอย่างจริงจังมิให้ให้สร้างความสะดวกแก่ประชาชน ท่านจะแต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ อัล-กุรานมาดำรงตำแหน่งเป็นข้าหลวงของท่าน

4. แนวคิดของท่านในการบริหารและการจัดการ ซึ่งท่านได้พยายามใช้หลักการความยุติธรรม หลักการปรึกษาหารือ หลักการการแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมดำรงตำแหน่งต่างๆ หลักการความเสมอภาค หลักการการประนีประนอมและหลักการกระจายอำนาจพร้อมด้วยมีการวางแผนและทดสอบก่อนปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ พร้อมมีการติดตามแก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามแคว้นต่างๆ

4.1 หลักการความยุติธรรม ท่านให้ความสำคัญในการบริหารประเทศด้วยยึดหลักกับความยุติธรรม เพราะความยุติธรรมเท่านั้นที่นำประเทศชาติไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองในราชอาณาจักร

4.2 แนวคิดของท่านเกี่ยวกับหลักการการปรึกษาหารือ ท่านเน้นหนักกับหลักการการปรึกษาหารือโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับบรรดาอูลามาอูเพราะการปรึกษาหารือเท่านั้นที่จะออกผลตามที่คาดไว้แล้วมาปฏิบัติเป็นแนวทาง

4.3 แนวคิดของท่านในการใช้หลักการการแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมดำรงตำแหน่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติของรัฐ หรือการแต่งตั้งเป็นข้าหลวงในแคว้นต่างๆ ของอาณาจักรอิสลาม และท่านมีแนวคิดว่าหากแต่งตั้งผู้ที่ไม่เหมาะสมดำรงตำแหน่งแล้วการงานนั้นจะไม่สำเร็จอย่างเท่าที่ต้องการ

4.4 แนวคิดของท่านด้านความเสมอภาค ท่านเน้นหนักกับความเสมอภาค เท่าเทียมกันในสิทธิของส่วนบุคคลและส่วนรวมเพื่อประชาชนอยู่ด้วยความสันติสุข เกิดความเสรีภาพในสังคมตามกฎหมายบัญญัติของพระเจ้า

4.5 แนวคิดของท่านเกี่ยวกับหลักการประนีประนอม ท่านไม่รีบร้อนในการสั่งงานแก่ข้าหลวง ท่านพยายามแก้ปัญหาต่างๆ อย่างสุ่มรอบคอบโดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงโทษแก่ผู้กระทำผิดต่อกฎหมาย

4.6 แนวคิดของท่านเกี่ยวกับหลักการการกระจายอำนาจ ท่านพยายามแบ่งหน้าที่รับผิดชอบแก่ผู้ที่มีความสามารถในการงาน ท่านจัดสรรหาคัดเลือกผู้ที่จะเป็นข้าหลวงเพื่อเป็นตัวแทนจากท่านในการบริหารรัฐ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการปฏิรูปสังคมของเคาะลีฟะฮ์อุมัยร อิบนุ อับดุลอะซีซ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อผู้จะทำวิจัยต่อไปและผู้สนใจทั่วไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาบทบาทของท่านในการเผยแผ่ศาสนาอิสลาม
2. ควรมีการศึกษาบทบาทของท่านในการปฏิรูปเศรษฐกิจ
3. ควรมีการศึกษาบทบาทของท่านในด้านฟิสิก
4. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอุมัยร อิบนุ อับดุลอะซีซกับราชอาณาจักรโรมัน

ตะวันออก